

Metakognitivni trening (MCT)

MCT 7 A – Prehitro zaključevanje II

© Moritz, Woodward & Zdravec (11|22)

www.uke.de/mct

Uporabo slik v tem modulu so prijazno dovolili umetniki in lastniki avtorskih pravic. Za podrobnosti (umetnik, naslov), prosimo poglejte na konec te predstavitve.

Prehitri zaključki

Pogosto sprejemamo zaključke in se odločamo, ne da bi poznali vsa dejstva.

- Razlogi/Prednosti: ???
- Pomanjkljivosti: ???

Prehitri zaključki

Pogosto sprejemamo zaključke in se odločamo, ne da bi poznali vsa dejstva.

- Razlogi/Prednosti: prihranek časa, občutek gotovosti, vtis odločnosti in sposobnosti (“Slaba odločitev je boljša kot nobena.”)
- Pomanjkljivosti: ???

Prehitri zaključki

Pogosto sprejemamo zaključke in se odločamo, ne da bi poznali vsa dejstva.

- Razlogi/Prednosti: prihranek časa, občutek gotovosti, vtis odločnosti in sposobnosti (“Slaba odločitev je boljša kot nobena.”)
- Pomanjkljivosti: tveganje za napačno in nevarno odločitev...

Prehitro sklepanje

V kakšnih situacijah prehitro sklepamo, ne da bi poznali vsa dejstva?

Kdaj?	Primer
... ko imamo omejen dostop do informacij	???
... kadar imamo pretekle izkušnje, na podlagi katerih posplošujemo	???
... ko odločitve niso res pomembne	???

Prehitro sklepanje

V kakšnih situacijah prehitro sklepamo, ne da bi poznali vsa dejstva?

Kdaj?	Primer
... ko imamo omejen dostop do informacij	Intervju za službo: omejene možnosti vnaprej dobro spoznati delovno mesto in sodelavce.
... kadar imamo pretekle izkušnje, na podlagi katerih posplošujemo	???
... ko odločitve niso res pomembne	???

Prehitro sklepanje

V kakšnih situacijah prehitro sklepamo, ne da bi poznali vsa dejstva?

Kdaj?	Primer
... ko imamo omejen dostop do informacij	Intervju za službo: omejene možnosti vnaprej dobro spoznati delovno mesto in sodelavce.
... kadar imamo pretekle izkušnje, na podlagi katerih posplošujemo	Posplošitve lahko vodijo do predsodkov (“vidiš enega, vidiš vse”).
... ko odločitve niso res pomembne	???

Prehitro sklepanje

V kakšnih situacijah prehitro sklepamo, ne da bi poznali vsa dejstva?

Kdaj?	Primer
... ko imamo omejen dostop do informacij	Intervju za službo: omejene možnosti vnaprej dobro spoznati delovno mesto in sodelavce.
... kadar imamo pretekle izkušnje, na podlagi katerih posplošujemo	Posplošitve lahko vodijo do predsodkov (“vidiš enega, vidiš vse”).
... ko odločitve niso res pomembne	Izbira vrste jogurta, barve majice, kosila itd. ...

Prehitro sklepanje “v akciji”

Področje	Primer
Naslovnica revije <i>Stern</i>, ki je objavila ponarejene Hitlerjeve dnevnik	Leta 1983 je nemška revija <i>Stern</i> (zvezda po nemško) objavila domnevno skrivne dnevnik Adolfa Hitlerja, vodje nacističnega režima v Nemčiji (1933-1945). Revija je zanje plačala 9.3 milijona nemških mark (okoli 5 milijonov €), čeprav so bili prisotni zgodnji znaki poneverbe. Npr. pesem, ki naj bi jo glede na dnevnik napisal Hitler, se je leta 1980 izrazala za delo drugega avtorja. Nekaj dni po objavi dnevnikov je raziskava s strani Nemške zvezne kriminalistične policije (BKA) brez kančka dvoma dokazala, da so dnevnik ponarejeni. Ustvaril jih je ponarejevalec umetnin Konrad Kujau. Če bi revija počakala na izsledke BKA raziskave, bi si prihranila škandal.

Prehitro sklepanje “v akciji”

- sodobne legende -

(za alternativo vajo pogledjte na konec predstavitve)

Lastnik Marlboro je KKK?

legenda	za & proti	“dokaz”
Od sredine 1980. let se govori, da ovitek Marlboro cigaret kaže na Ku Klux Klan	za: ??? proti: ???	Mar = Mar = jew? lboro = orobl = horrible (= grozen)

Prehitro sklepanje “v akciji”

- sodobne legende -

Lastnik Marlboro je KKK?

legenda	za & proti	“dokaz”
Od sredine 1980. let se govori, da ovitek Marlboro cigaret kaže na Ku Klux Klan	za: • rdeč rob na beli podlagi tvori črko “K” • “Mar” se od zadaj naprej prebere kot “jew” – “lboro” obrnjeno zgleda kot “horrible” (grozen) = “horrible jew” = grozen žid (glej desno) • Moto “veni, vidi, vici” (prišel, videl, zmagal) naj bi bil slogan KKK. proti: ???	Mar = Mar = jew? lboro = orobl = horrible (= grozen)

Prehitro sklepanje “v akciji”

- sodobne legende -

Lastnik Marlboro je KKK?

legenda	za & proti	“dokaz”
Od sredine 1980. let se govori, da ovitek Marlboro cigaret kaže na Ku Klux Klan	za: • rdeč rob na beli podlagi tvori črko “K” • “Mar” se od zadaj naprej prebere kot “jew” – “lboro” obrnjeno zgleda kot “horrible” (grozen) = “horrible jew” = grozen žid (glej desno) • Moto “veni, vidi, vici” (prišel, videl, zmagal) naj bi bil slogan KKK. proti: • Marlboro je ustanovil Anglež Philipp Morris, ki ni povezan s KKK • Ime Marlboro izhaja iz ulice, kjer stoji Londonska tovarna: ulica Marlborough • Moto ni povezan s KKK	Mar = mar = jew? lboro = orobl = horrible (= grozen)

Prehitro sklepanje “v akciji”

- sodobne legende -

Ali je Ku Klux Klan lastnik Marlboro?

Ne!

Kako nastanejo te teorije zarote?

???

Kako nastanejo te teorije zarote?

- Pogosto so bolj vznemirljive od realnosti!
- Temeljijo na dejstvih, ki jih je težko preveriti (npr. da je “Veni, Vidi, Vici” moto Ku Klux Klan? Nepravilno!).
- Prikrivajo druge možne razlage (npr. če črke imena “Marlboro” prerazporedimo naprej in nazaj lahko pomeni veliko stvari; npr. Rom, bor itd.).
- Legende včasih temeljijo na dejstvih, ki so vzeta iz konteksta. Pomen teh podrobnosti je zelo napihnjen (na prvi pogled tri črke K naredijo vtis, vendar ne pomenijo nič).

Kako nastanejo te teorije zarote?

- V zgodovini je veliko primerov, ko so manjšine in odpadnike napačno krivili za katastrofalne dogodke, na katere ni bilo možno vplivati. Na primer v srednjem veku so za slabo žetev krivili čarovnice ali verske manjšine.
- Te razlage so zniževale napetost in strah ter so ponujale iluzijo kontrole nad dogodki.

Zakaj to počnemo?

- Raziskave kažejo, da se veliko ljudi s psihozo (vendar ne vsi!) odloča na podlagi zelo malo informacij. Ta vrsta odločanja lahko hitro vodi do napak, za razliko od načina odločanja, ko skrbno pretehtamo vse dostopne informacije.

Zakaj to počnemo?

- Raziskave kažejo, da se veliko ljudi s psihozo (vendar ne vsi!) odloča na podlagi zelo malo informacij. Ta vrsta odločanja lahko hitro vodi do napak, za razliko od načina odločanja, ko skrbno pretehtamo vse dostopne informacije.
- Zaznavanje realnosti je za veliko (vendar ne vse!) ljudi s psihozo spremenjeno. Sprejemajo nenavadne razlage, ki bi jih večina drugih ljudi zavrnila.

Kako prehitro zaključevanje vodi do napačnih razlag v času psihoze – primeri

Dogodek	Razlaga med psihozo	Kaj se je res zgodilo
Iz bolnišnice vas odpustijo pred predvidenim datumom.	Prepričani ste, da so zdravniki obupali nad vami.	Nepričakovano ste dobili sobo v stanovanjski skupnosti.
Misel “sem ničvreden” odzvanja v vaši glavi.	Prepričani ste, da to povzroča antena za mobitel na strehi.	Večina ljudi kdaj pa kdaj negativno razmišlja o sebi.
Terapevt reče ravno tisto besedo, ki ste jo hoteli uporabiti vi.	Terapevt lahko bere vaše misli.	Beseda je izhajala iz konteksta.

Lahko kdo na kratko podeli svojo lastno osebno izkušnjo?

Vaja

- Na naslednjih diapozitivih vam bomo pokazali različne slike. Prosimo poskušajte najti pravi naslov za vsako sliko in izločiti “neustrezne” naslove.

Vaja

- Na naslednjih diapozitivih vam bomo pokazali različne slike. Prosimo poskušajte najti pravi naslov za vsako sliko in izločiti “neustrezne” naslove.
- Pogovorite se o razlogih *za* in *proti* vsaki razlagi slike.

Vaja

- Na naslednjih diapozitivih vam bomo pokazali različne slike. Prosim poskušajte najti pravi naslov za vsako sliko in izločiti “neustrezne” naslove.
- Pogovorite se o razlogih *za in proti* vsaki razlagi slike.
- Prosim ocenite tudi stopnjo prepričanosti v vašo oceno.

Vaja

- Na naslednjih diapozitivih vam bomo pokazali različne slike. Prosim poskušajte najti pravi naslov za vsako sliko in izločiti “neustrezne” naslove.
- Pogovorite se o razlogih *za in proti* vsaki razlagi slike.
- Prosim ocenite tudi stopnjo prepričanosti v vašo oceno.
- Posebej bodite pozorni na lastnosti, ki jasno izključujejo enega od odgovorov.

- a. Priznanje varanja
- b. Dvorjenje
- c. Vest o sorodnikovi smrti
- d. Prodajalec rož

- a. Priznanje varanja
- b. Dvorjenje
(Karl Zewy, 1896)
- c. Vest o sorodnikovi smrti
- d. Prodajalec rož

- a. Menih
- b. Pijanec
- c. Kemik, ki bere
- d. Knjižni molj

- a. Menih
- b. Pijanec
- c. Kemik, ki bere
(Johann Peter von Langer, 1756-1824)
- d. Knjižni molj

- a. Služabnikova soba
- b. Namišljeni bolnik
- c. Revni pesnik
- d. Zatočišče za brezdomce

- a. Služabnikova soba
- b. Namišljeni bolnik
- c. Revni pesnik
(Carl Spitzweg, 1835)
- d. Zatočišče za brezdomce

- a. Hudobna čarovnica
- b. Privoščljiv fant
- c. Tat čevljev
- d. Opomin

- a. Hudobna čarovnica
- b. Privoščljiv fant
- c. Tat čevljev
- d. Opomin
(Ferdinand Georg Waldmüller, 1846)

- a. Obisk
- b. Zatoptljen v branje
- c. Pesnik
- d. Dedkova knjižnica

- a. Obisk
(Carl Spitzweg, 1849)
- b. Zatonj v branje
- c. Pesnik
- d. Dedkova knjižnica

Izbirno: video posnetki

Izbirno: Video posnetki, ki se nanašajo na današnjo temo so dostopni na sledeči internetni strani:

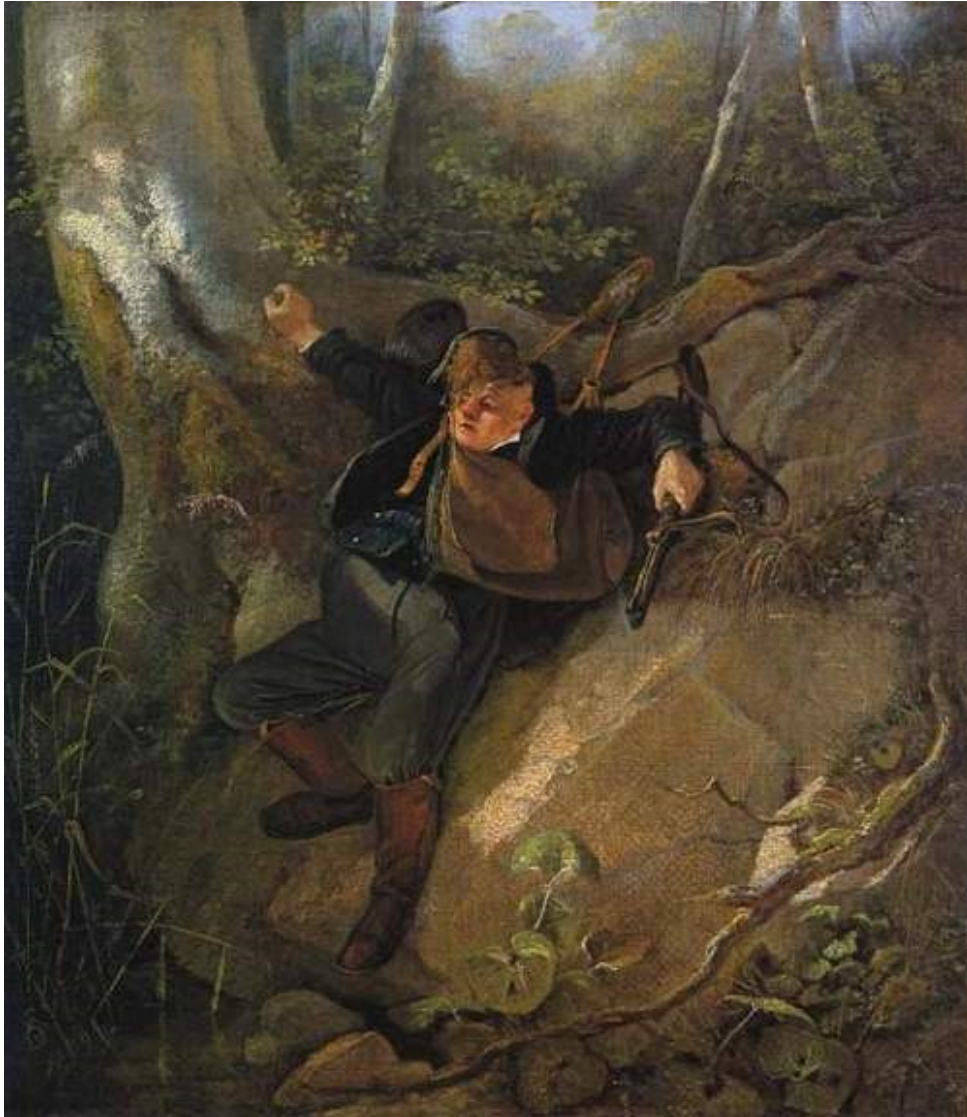
http://www.uke.de/mct_videos

Po ogledu posnetka se lahko pogovarjate o tem, kako je prikazano povezano z današnjo temo.

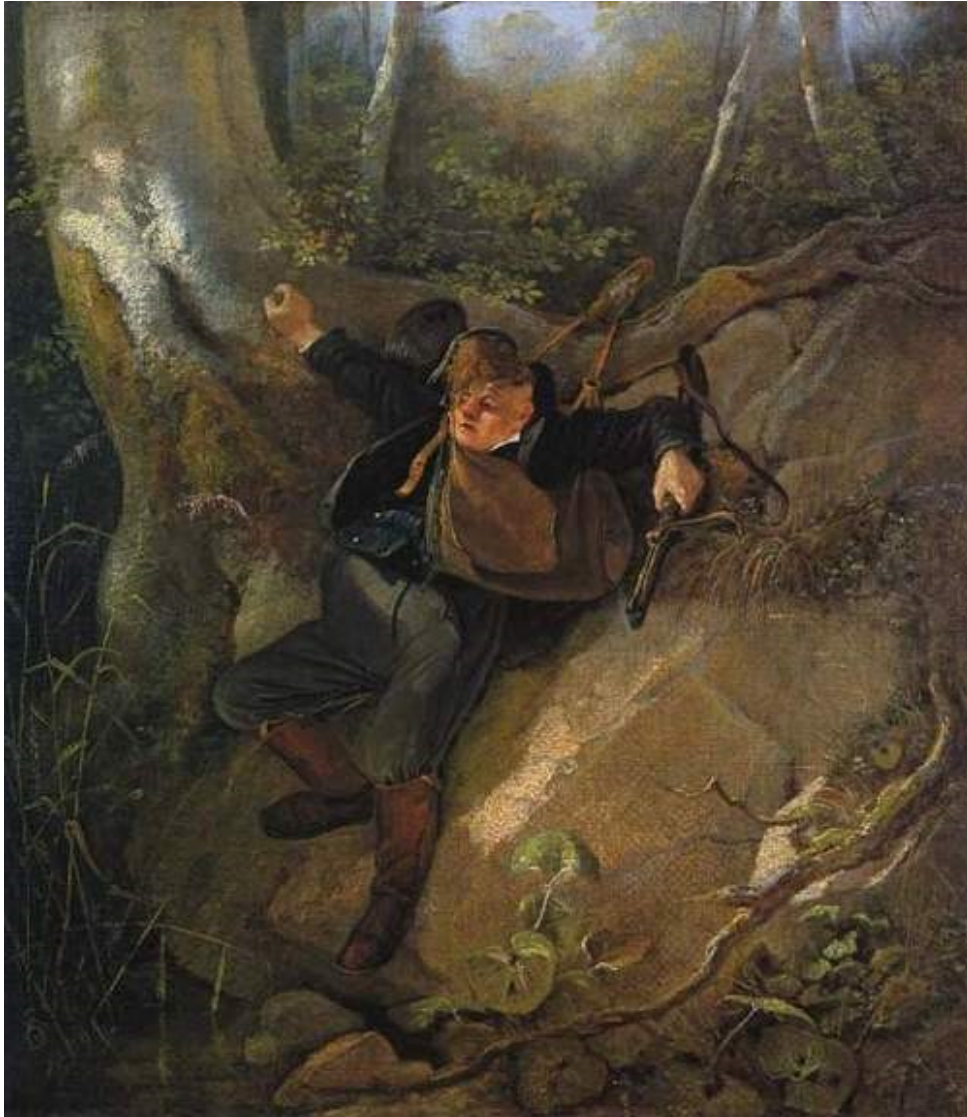
[za vodje:

nekateri izseki iz filmov vsebujejo jezik, ki ni ustrezen za vsako publiko ali za vsako kulturo. Prosimo, da skrbno pregledate posnetke, preden jih predvajate.]

- a. Soočenje z zverjo
- b. Pijanec
- c. Nočna mora
- d. Lovska nesreča

- a. Soočenje z zverjo
- b. Pijanec
- c. Nočna mora
- d. **Lovska nesreča**
(Carl Spitzweg, 1839)

- a. Pijančevanje
- b. Cossackovo pismo
- c. Polaganje rok
- d. Pred bitko

- a. Pijančevanje
- b. Cossackovo pismo
(Ilja Jefimowitsch Repin, 1891)
- c. Polaganje rok
- d. Pred bitko

- a. Rojstnodnevna zabava
- b. Učen mož
- c. Počitek popotnika
- d. Optik

- a. Rojstnodnevna zabava
- b. Učen mož
- c. Počitek popotnika
- d. Optik
(Frederick Daniel Hardy, 1826-1911)

- a. Zastrupljevalec iz Salamance
- b. Prodajalec vode iz Seville
- c. Poizkušanje vina v Malagi
- d. Pijanec iz Madrida

- a. Zastrupljevalec iz Salamance
- b. Prodajalec vode iz Seville
(Diego Velázquez, 1623)
- c. Poizkušanje vina v Malagi
- d. Pijanec iz Madrida

- a. Kavalir
- b. Nedeljski sprehod
- c. Vdovec
- d. Razočarani ljubimec

- a. Kavalir
- b. Nedeljski sprehod
- c. Vdovec
(Carl Spitzweg, 1844)
- d. Razočarani ljubimec

- a. Pedikura
- b. Svetovanje
- c. Amputacija
- d. Občudovalec

- a. Pedikura
(Edgar Degas, 1873)
- b. Svetovanje
- c. Amputacija
- d. Občudovalec

- a. Pregon
- b. Brezdomci
- c. Prepovedan vstop
- d. Kradljivci sadja

- a. Pregon
- b. Brezdomci
- c. Prepovedan vstop
- d. Kradljivci sadja
(Hermann Kauffmann, 1848)

- a. Žetev
- b. Večerna molitev
- c. Pogreb
- d. Orač

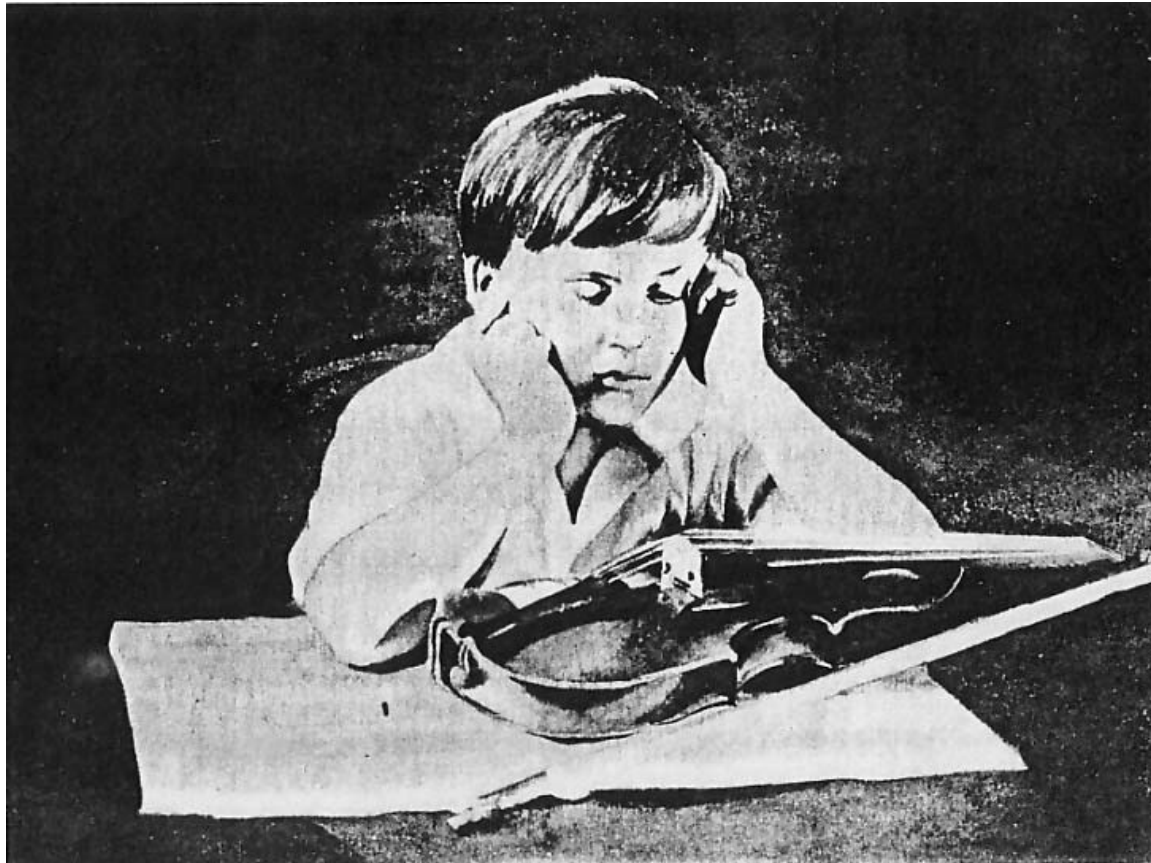
- a. Žetev
- b. Večerna molitev
(Jean-Fancois Millet, 1859)
- c. Pogreb
- d. Orač

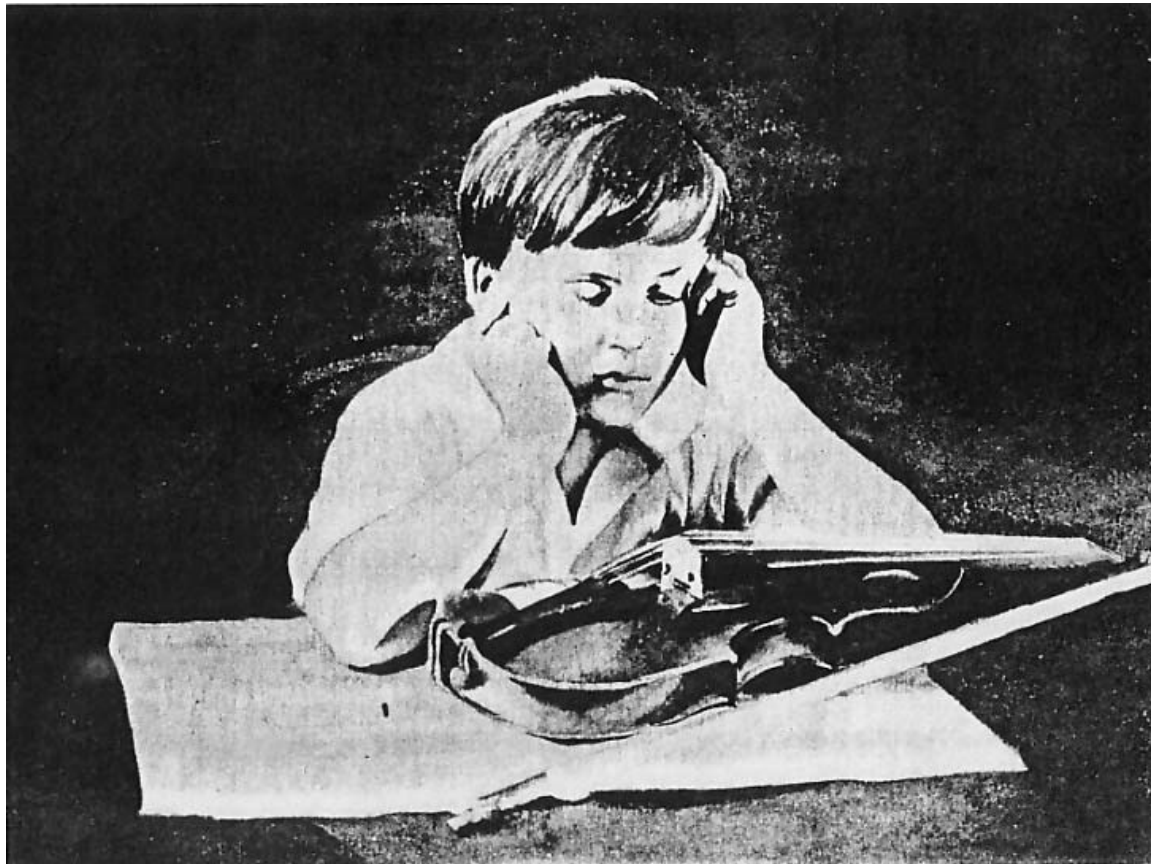
- a. Sprehod
- b. Čakanje na ribiški čoln
- c. Žalujoči
- d. Na begu

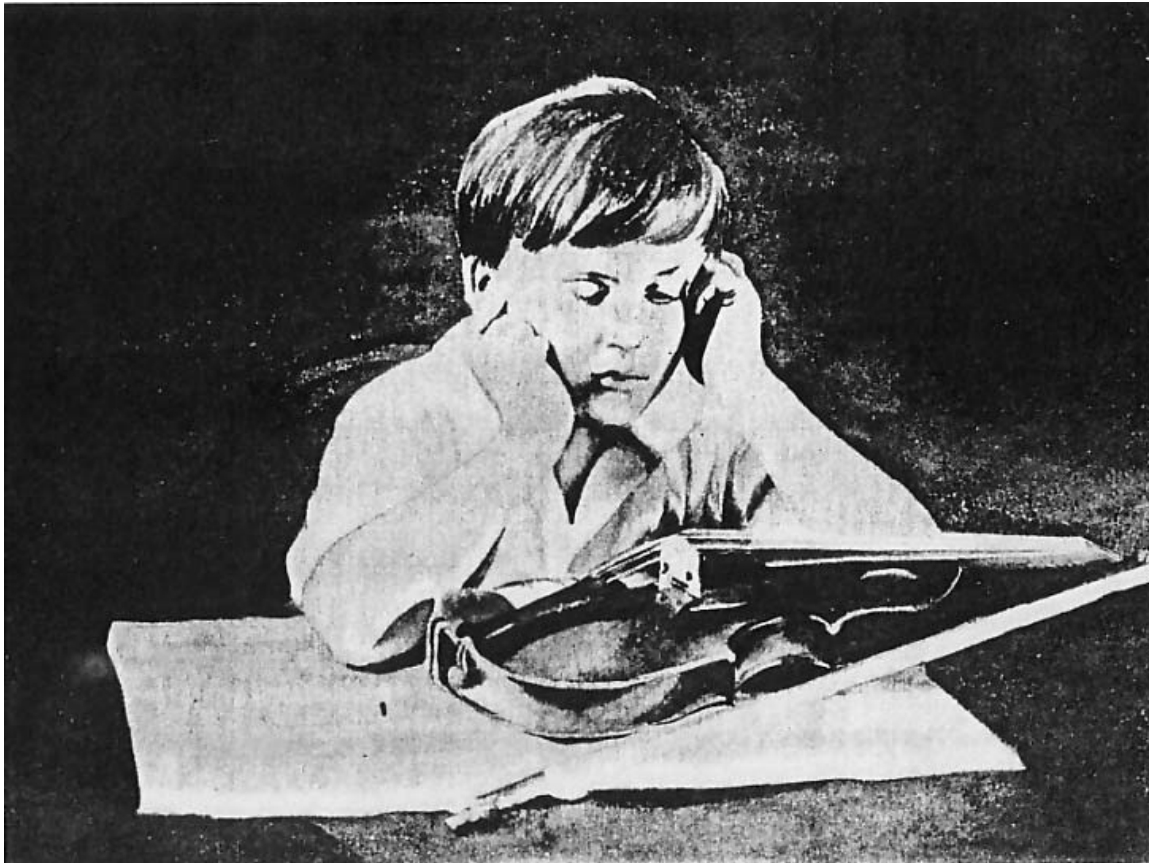
- a. Sprehod
- b. Čakanje na ribiški čoln
(Philip Lodewijk F. Sadée, 1837-1904)
- c. Žalujoči
- d. Na begu

Kaj se dogaja tukaj?

- a. Fant sovraži igranje violine, vendar ga v to silijo starši.
- b. Slep fant se želi naučiti igranja na violino.
- c. Fant je polomil očetovo dragoceno violino in se mu to boji povedati.
- d. Fant je nadarjen violinist in se koncentrira pred nastopom.

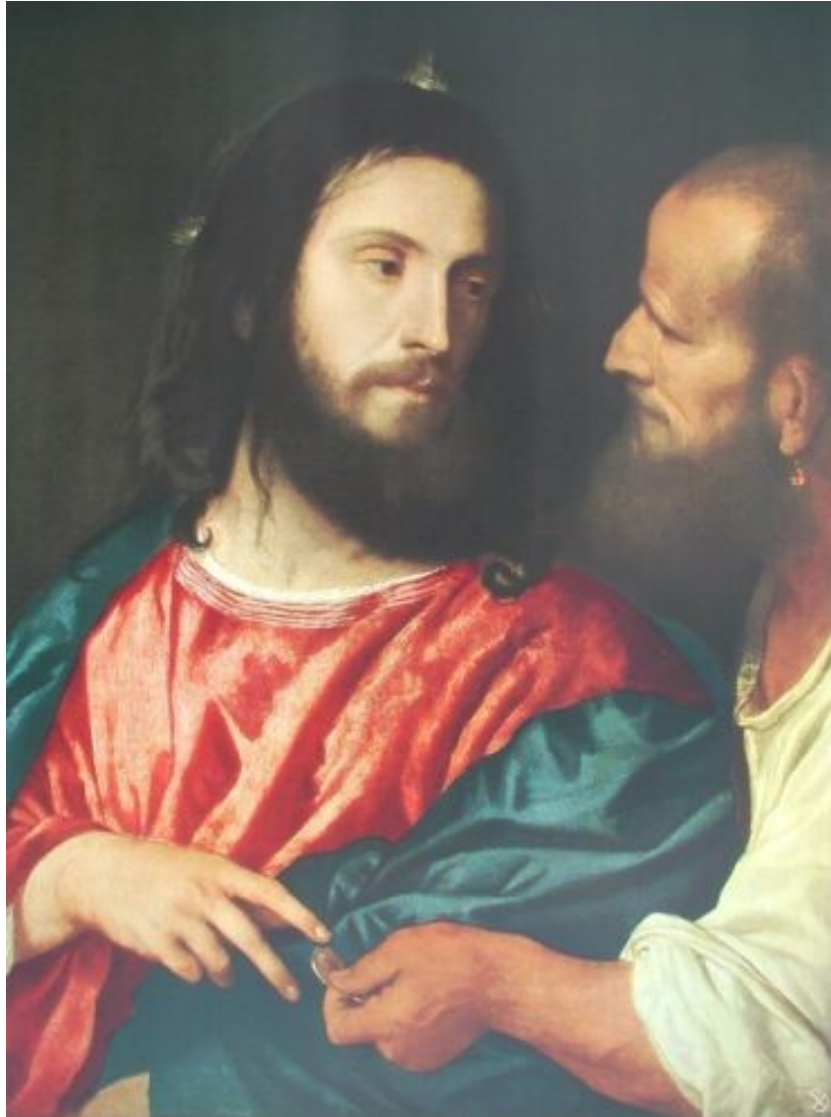
- a. Fant sovraži igranje violine, vendar ga v to silijo starši.
- b. Slep fant se želi naučiti igranja na violino.
- c. Fant je polomil očetovo dragoceno violino in se mu to boji povedati.
- d. Fant je nadarjen violinist in se koncentrira pred nastopom.

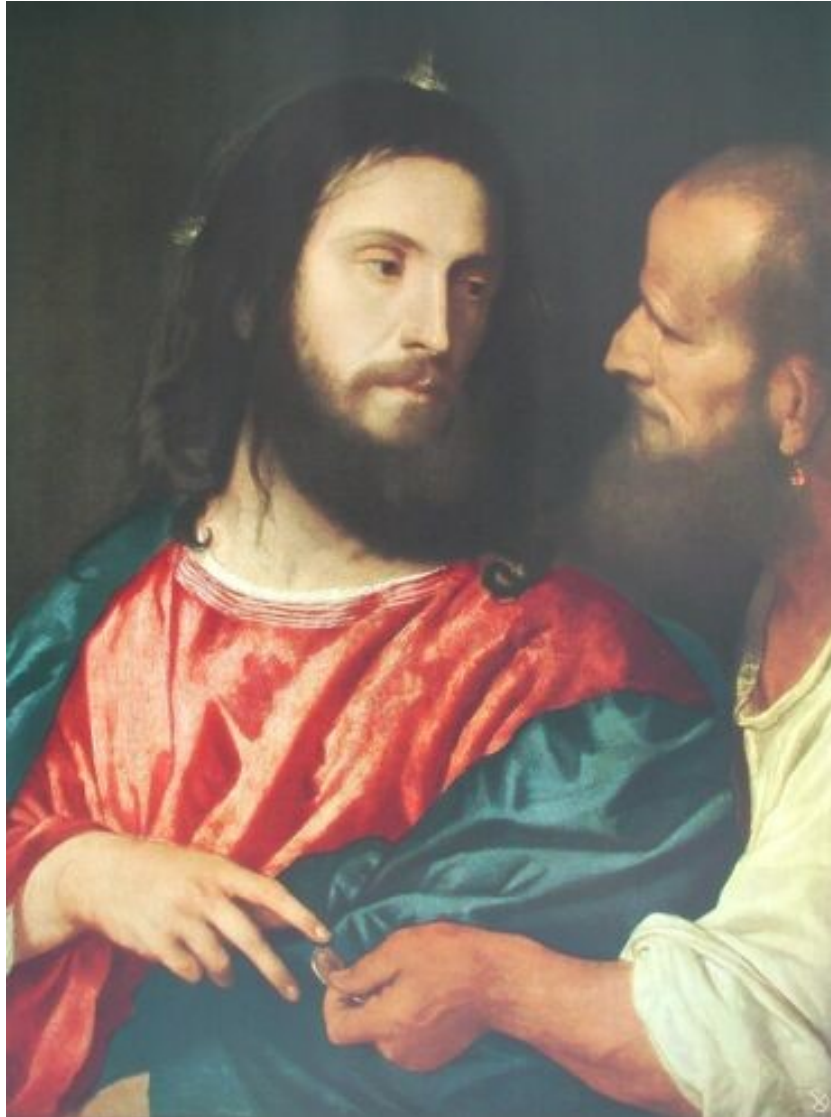
- a. Ljubezensko pismo
- b. Hudoben sosed
- c. Selitev
- d. Topograf

- a. Ljubezensko pismo
(Carl Spitzweg, 1860)
- b. Hudobni sosed
- c. Selitev
- d. Topograf

- a. Podkupovanje
- b. Mesija
- c. Davek na zemljišče
- d. Plemič in gusar

- a. Podkupovanje
- b. Mesija
- c. Davek na zemljišče
(Tizian, 1524)
- d. Plemič in gusar

- a. Pijan kreten
- b. Opravljive ženske
- c. Povabilo na ples
- d. Sedmina

- a. Pijan kreten
- b. Opravljive ženske
- c. Povabilo na ples
(Peter Buamgartner, 1834-1911)
- d. Sedmina

- a. Priča umora
- b. Drama
- c. V kinu
- d. Pobegla nevesta

- a. Priča umora
- b. Drama
(Daumier Honoré, 1831/32)
- c. V kinu
- d. Pobegla nevesta

Uporaba v vsakdanjem življenju

Kaj smo se naučili:

- Ko so odločitve pomembne in z resnimi posledicami, se je bolje izogibati prenačlenim odločitvam in upoštevati vse možne informacije (“Bolje preprečiti kot zdraviti”).

Uporaba v vsakdanjem življenju

Kaj smo se naučili:

- Ko so odločitve pomembne in z resnimi posledicami, se je bolje izogibati prenačlenim odločitvam in upoštevati vse možne informacije (“Bolje preprečiti kot zdraviti”).
- **Primer:** Moški govori nerazumljivo: *je pijan?*
- Poglejte bolj pazljivo: ali moški prihaja iz gostilne in smrdi po alkoholu?
Moškega je lahko zadela kap ali pa ima kakšne druge motnje govora.

Uporaba v vsakdanjem življenju

Kaj smo se naučili:

- Ko so odločitve pomembne in z resnimi posledicami, se je bolje izogibati prenagljenim odločitvam in upoštevati vse možne informacije (“Bolje preprečiti kot zdraviti”).
- **Primer:** Moški govori nerazumljivo: *je pijan?*
- Poglejte bolj pazljivo: ali moški prihaja iz gostilne in smrdi po alkoholu?
Moškega je lahko zadela kap ali pa ima kakšne druge motnje govora.
- Spomnite se, da je pri hitrih odločitvah večja možnost napak.

Uporaba v vsakdanjem življenju

Kaj smo se naučili:

- Ko so odločitve pomembne in z resnimi posledicami, se je bolje izogibati prenačljenim odločitvam in upoštevati vse možne informacije (“Bolje preprečiti kot zdraviti”).
- **Primer:** Moški govori nerazumljivo: *je pijan?*
- Poglejte bolj pazljivo: ali moški prihaja iz gostilne in smrdi po alkoholu?
Moškega je lahko zadela kap ali pa ima kakšne druge motnje govora.
- Spomnite se, da je pri hitrih odločitvah večja možnost napak.
- Pri manj pomembnih dogodkih se lahko odločamo bolj hitro (npr. izbira vrste jogurta, torte).

Uporaba v vsakdanjem življenju

Kaj smo se naučili:

- Ko so odločitve pomembne in z resnimi posledicami, se je bolje izogibati prenačlenim odločitvam in upoštevati vse možne informacije (“Bolje preprečiti kot zdraviti”).
- **Primer:** Moški govori nerazumljivo: *je pijan?*
- Poglejte bolj pazljivo: ali moški prihaja iz gostilne in smrdi po alkoholu?
Moškega je lahko zadela kap ali pa ima kakšne druge motnje govora.
- Spomnite se, da je pri hitrih odločitvah večja možnost napak.
- Pri manj pomembnih dogodkih se lahko odločamo bolj hitro (npr. izbira vrste jogurta, torte).
- Motiti se je človeško – bodite pripravljeni na možnost, da se motite.

Uporaba v vsakdanjem življenju

Kaj smo se naučili:

- Ko so odločitve pomembne in z resnimi posledicami, se je bolje izogibati prenačlenim odločitvam in upoštevati vse možne informacije (“Bolje preprečiti kot zdraviti”).
- **Primer:** Moški govori nerazumljivo: *je pijan?*
- Poglejte bolj pazljivo: ali moški prihaja iz gostilne in smrdi po alkoholu?
Moškega je lahko zadela kap ali pa ima kakšne druge motnje govora.
- Spomnite se, da je pri hitrih odločitvah večja možnost napak.
- Pri manj pomembnih dogodkih se lahko odločamo bolj hitro (npr. izbira vrste jogurta, torte).
- Motiti se je človeško – bodite pripravljeni na možnost, da se motite.
- Pomembne odločitve utemeljite s trdnimi dejstvi. Zgolj ugibanje je “slaba popotnica.” Vedno premislite o posledicah napačne presoje.

Kako je to povezano s psihozo?

Veliko (vendar ne vsi!) ljudi s psihozo je nagnjenih k prehitremu zaključevanju in oblikovanju ekstremnih sodb. Ta način sklepanja je še bolj poudarjen, kadar je človek pod stresom in se želi rešiti te napetosti.

Kako je to povezano s psihozo?

Veliko (vendar ne vsi!) ljudi s psihozo je nagnjenih k prehitremu zaključevanju in oblikovanju ekstremih sodb. Ta način sklepanja je še bolj poudarjen, kadar je človek pod stresom in se želi rešiti te napetosti.

Resničen primer: Edo se želi z avtom odpeljati na fakulteto, vendar ne najde svojih ključev. Misli, da je hišnik iz bloka ukradel ključe, da se Edo ne bi mogel peljati na predavanja.

Okoliščine za temi mislimi: Edo je prepričan, da ga ljudje na fakulteti želijo izključiti iz študija.

Toda: Zakaj bi si hišnik želel, da bi bil Edo izključen iz fakultete? Kako je prišel do ključev?

Kako je to povezano s psihozo?

Veliko (vendar ne vsi!) ljudi s psihozo je nagnjenih k prehitremu zaključevanju in oblikovanju ekstremih sodb. Ta način sklepanja je še bolj poudarjen, kadar je človek pod stresom in se želi rešiti te napetosti.

Resničen primer: Edo se želi z avtom odpeljati na fakulteto, vendar ne najde svojih ključev. Misli, da je hišnik iz bloka ukradel ključe, da se Edo ne bi mogel peljati na predavanja.

Okoliščine za temi mislimi: Edo je prepričan, da ga ljudje na fakulteti želijo izključiti iz študija.

Toda: Zakaj bi si hišnik želel, da bi bil Edo izključen iz fakultete? Kako je prišel do ključev?

Preden nekoga za nekaj obsodite, bi morali zbrati informacije iz različnih virov in se o možnih razlagah pogovoriti z ljudmi, ki jim zaupate.

Hvala za vašo pozornost!

za vodje:

Razdelite delovne liste. Predstavite našo aplikacijo COGITO (prenesite brezplačno).

www.uke.de/mct_app

Pictures used in this module are reproduced with indirect (creative commons license) or direct permission of the artists listed below, for which we would like to express our gratitude! A full list can be obtained via www.uke.de/mkt. If we have involuntarily breached copyright, please accept our apologies. In this case, we kindly ask creators for their permission to use their work under the “fair use” policy.

Die in diesem Modul verwendeten Bilder wurden mit der indirekten (creative commons Lizenz) oder direkten Zustimmung der untenstehenden Künstler reproduziert, wofür wir uns herzlich bedanken möchten! Eine vollständige Liste ist hinterlegt auf www.uke.de/mkt. Sollten wir unbeabsichtigt gegen das Urheberrecht verstoßen haben, so bitten wir dies vielmals zu entschuldigen und bitten nachträglich um die Verwendungserlaubnis.

Name Photographer/Artist Name Fotograf/Künstler	Source/ Quelle	Picture Name/ Name des Bildes	CC = used with corresponding creative commons license; PP = used with personal permission of artist CC = genutzt unter creative commons Lizenz, PP = verwendet mit persönlicher Zustimmung des Künstlers	Description/Kurzbeschreibung
Naslovnica revije <i>Stern</i>	GHDI – Image (ghi-dc.org)	---	To delo je licencirano kot načelo “poštene uporabe”. V kolikor sumite, da obstaja kršitev avtorskih pravic, nas prosim kontaktirajte	Naslovnica revije <i>Stern</i>
miss_blackbutterlfy	flickr	“One thousand Americans stop smoking every day - by dying. They say Nicotine patches are great. Stick one over each eye and you can't find your cigarettes.”	CC	Marlboro cigarette boxes/Marlboro Zigarettenschachteln

All reproduced paintings are in the public domain because their copyright has expired (all artists died more than 70years ago).

Alle abgebildeten Kunstwerke sind gemeinfrei (“public domain”), da die Schutzfrist des Urheberrechts unseres Wissens abgelaufen ist (“public domain”; alle Künstler verstarben vor mindestens 70 Jahren). Alle Reproduktionen gelten ebenfalls als gemeinfrei.

Prehitro zaključevanje “v akciji”

- Moderne legende -

Legenda	Teorije zarote	“Dokazi”
Pristanek na luni leta 1969 naj se ne bi zgodil in je bil prirejen.	Razlogi za?	

Prehitro zaključevanje “v akciji”

- Moderne legende -

Legenda	Teorije zarote	“Dokazi”
Pristanek na luni leta 1969 naj se ne bi zgodil in je bil prirejen.	Možni motivi ZDA: 1. “Tehnološka zmaga” v tekmovanju pri letih v vesolje s Sovjetsko zvezo, ki je že pred tem uspešno izstrelila satelit v vesolje. 2. Preusmeritev pozornosti iz vojne v Vietnamu. 3. Sama NASA je potvorila pristanek na luni, ker se je bala, da ji bo sicer vlada omejila financiranje.	

Prehitro zaključevanje “v akciji”

- Moderne legende -

Legenda	Za in proti	“Dokazi”
Pristanek na luni leta 1969 naj se ne bi zgodil in je bil prirejen.	Za: ???	

Prehitro zaključevanje “v akciji”

- Moderne legende -

Legenda	Za in proti	“Dokazi”
Pristanek na luni leta 1969 naj se ne bi zgodil in je bil prirejen.	Za: 1. “Plapolanje zastave” je nemogoče, saj na luni ni atmosfere/vremena. 2. Slike neba brez zvezd in različne sence nakazujejo produkcijo v filmskem studiu. 3. Radijsko sporočilo astronavta Armstronga: Prehitro se je odzval na zadnji stavek predsednika Nixona. Radijski signali potrebujejo več časa za prenos do zemlje, kot ga je Armstrong potreboval za odgovor.	

Prehitro zaključevanje “v akciji”

- Moderne legende -

Legenda	Za in proti	“Dokazi”
Pristanek na luni leta 1969 naj se ne bi zgodil in je bil prirejen.	Proti: ???	

Prehitro zaključevanje “v akciji”

- Moderne legende -

Legenda	Za in proti	“Dokazi”
Pristanek na luni leta 1969 naj se ne bi zgodil in je bil prirejen.	Proti: 1. Zastava je zaplapolala zaradi zgornje podporne prečke, ko je astronaut palico zapičil na lunino površino. 2. Nočne fotografije ne morejo ujeti šibkih svetlobnih virov zaradi časa izpostavljenja pri fotografiranju → ni zvezd. 3. Neravna tla lune so povzročila različne sence. 4. Intervju je bil popravljen tako, da je pokrila časovno razliko med Nixonovim in Armstrongovim pogovorom.	A photograph of an astronaut on the moon surface. The astronaut is wearing a white spacesuit and is standing next to a flagpole with the American flag. The lunar surface is dark and dusty, with some shadows cast by the astronaut and the flagpole. The background is the blackness of space.

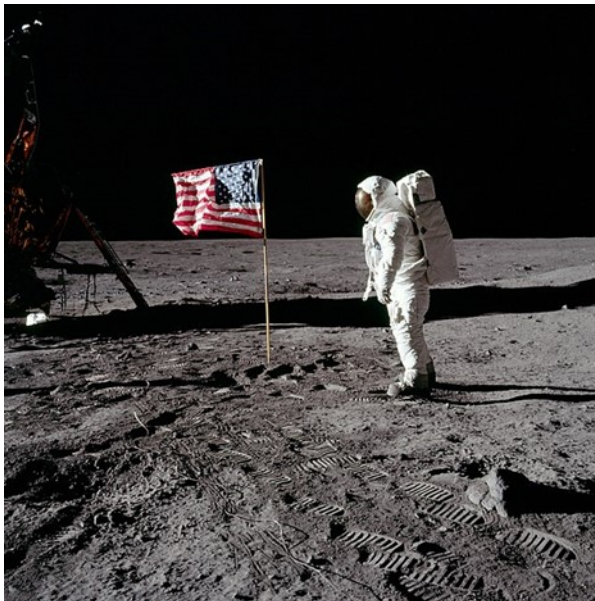

Prehitro zaključevanje “v akciji”

- Moderne legende -

Je bil pristanek na luni prirejen s strani ameriške vlade?

Ne!

Režiser Roland Emmerich (Dan neodvisnosti):
 “Pristanek na luni (...) je bil preveč pristen. Tako stvar je bilo v 60. letih prejšnjega stoletja nemogoče potvoriti. Tudi z današnjo opremo bi to predstavljalo težave.”

Vir: Nemška televizijska postaja ZDF: “ Vorsicht Verschwörung” (Pazite se zarot)

Kako so se ta moderna legenda in druge teorije zarote razvile?

???

Kako so se ta moderna legenda in druge teorije zarote razvile?

- Pogosto so bolj vznemirljive od realnosti.
- Temeljijo na trditvah, ki jih je težko preveriti in jim ljudje zlahka verjamejo (npr. plapolanje zastave kaže na to, da je bila slika posneta na Zemlji).
- Prikrivanje drugačnih razlag (npr. nebo brez zvezd lahko razložijo tehnične omejitve nočne fotografije).
- Moderne legende vzamejo dejstva iz konteksta in jih napihnejo čez vse meje.